

REFERAT

MØTE: Referansegruppa – Verneplan Lofotodden nasjonalpark

Tid: 29.04.2014
Sted: Reine, Moskenes kommune
Møteleder: Lillian Rasmussen
Referent: Hege Steigedal/Ingvild Gabrielsen/Ragnhild Redse Mjaaseth
Tilstede: 8 fremmøtte (se egen liste), Lillian Rasmussen (leder i styringsgruppa), Hege Steigedal (lokal prosjektleder Lofotodden nasjonalpark), Roar Høgsæt (fylkesmiljøvernssjef), Ingvild Gabrielsen og Ragnhild Mjaaseth (saksbehandlere hos Fylkesmannen)

Lillian Rasmussen åpnet møtet og ønsket velkommen.

Ingvild Gabrielsen og Ragnhild Redse Mjaaseth fra Fylkesmannen gikk gjennom utkast til verneplan og forvaltningsplan.

Spørsmål og innspill ble besvart/notert ned underveis. Nedenfor er spørsmål og innspill samlet tematisk. Svar er skrevet i kursiv når det er fra Fylkesmannen eller kommunen.

Verneplan, forskrift og forvaltningsplan

Hva er forskjellen på en verneplan, forskrift og en forvaltningsplan?

En verneplan er selve bakgrunnen for vernet. Her er det beskrevet grunnlaget for at et område ønskes vernet, verdiene som skal vernes, konsekvenser for grunneiere og andre berørte parter og selve verneforskriften (regelverket for området dersom det blir vernet). Verneforskriften er altså en del av verneplanen. Forvaltningsplanen skal utdype og konkretisere verneforskriften. Her beskrives retningslinjer for forvaltning av området etter verneforskriften tematisk. Forvaltningsplanen rulleres ved behov av lokale forvaltningsmyndigheter. Når verneplanen sendes på høring skal en skisse til forvaltningsplan følge den. Forvaltningsplanen skal imidlertid ikke godkjennes før etter et eventuelt vernevedtak.

Stier og bruer

Hva betyr det at noen stier er beskrevet som delvis merka?

Kartdata over stier er henta fra Statens kartverk sine data. Her er stiene markert som merka, delvis merka eller umerka.

Er det mulig å tilføye stier som kan merkes i forvaltningsplanen?

Stier som skal merkes må være avklart i forvaltningsplanen før den blir godkjent. Forvaltningsplanen skal imidlertid ikke godkjennes før etter et eventuelt vernevedtak. Det vil da kjøres en egen prosess på forvaltningsplanen, der det også er mulig å komme med slike innspill. Utkastet til forvaltningsplanen som nå foreligger er bare en skisse og skal ikke godkjennes endelig før etter vernevedtaket.

Hvordan skal dere nå ut til folk for at de skal komme med innspill på stier de ønsker å få med i forvaltningsplanen?

Verneplan og skisse til forvaltningsplan vil sendes på høring til alle berørte grunneiere, lag og foreninger lokalt og regionalt samt næringsinteresser. I tillegg vil vi arrangere folkemøter, åpent kontor og annonsere høringen i lokalaviser. Når forvaltningsplanen skal behandles etter et eventuelt vernevedtak vil det være en lignende prosess. I sommer skal det også etableres et informasjonssenter der folk kan bli kjent med verneplanen og prosessene som pågår.

Hvem eier veien fra Vindstad og inn i fjorden?

Det er mulig at det er kommunen, men dette er vi usikre på og kan sjekke det opp. Kommentar fra Fylkesmannen (ikke sagt på møtet): Veien er kommunal, men er nedgradert til tursti.

Det ble opplyst om følgende punkt fra referansegruppa:

- Det er ikke noen merking i utredningsområdet, bortsett fra varding uten maling. Dette er dårlig vedlikeholdt.
- Lofoten Turlag har et prosjekt med merking av stier med en nasjonal standardisering uten bruk av maling. Flere stier innenfor planområdet vil bli merket gjennom dette prosjektet.
- Det finnes ingen bruer i utredningsområdet. Men det er viktig med vedlikehold av bruer som leder inn i området. Stien rundt Ågvatnet er blitt utbedret av Lofoten Turlag og lokale folk. Her bør det tas en gjennomgang for utbedring og nye sikringstiltak (på begge sider).
- Til Tindstind går en populær sti der det trengs både merking og utbedring.
- På stien over Einangen og ved Bunes er det problem med flygesand. Her bør det settes inn tiltak for å skjerme naturen.
- I reiselivsguiden som finnes på nett står det beskrevet hvordan arbeidet med merking og sikring av stier har foregått frem til nå, og hvor man har unngått merking grunnet høy risiko for ulykker o.l.
- Sti til Munkebu er også meget populær og trenger merking og sikring.
- Sti til Reinebringen og Hermannsdalstind har stor grad av erosjon og må sikres.
- Så lenge det er ferdsel til Hermannsdalstind må man sette inn sikkerhetstiltak.

Tindstind, Munkebu og Reinebringen ligger utenfor utredningsområdet, men er med i turløypeprosjektet som det jobbes med nå. Reinebringen har høyest prioritet da denne er ansett som en risikofylt sti. Ved Hermannsdalstind er det kommet tilbakemelding fra grunneiere på at man ikke ønsker merking av stier.

Bygninger og anlegg

Huset som står på Bunes er adskillig mindre enn slik det var opprinnelig. I forsikringspapirene står det at huset som ble ødelagt av mina var 20 meter langt. Videre står

det at husa skal males i rødt eller hvitt. Hvorfor? Oker og også bruntoner ble brukt fra gammelt av og smelter mer inn i terrenget.

Fargebruk er vi usikker på, men vi ønsker at eventuelle hus/hytter skal bygges etter gammel byggeskikk og med tradisjonelle farger.

Hvorfor er det problematisk å bygge på Ånstad kontra Tuv?

Ånstad har flereautomatisk freda kulturminner, bygging her kan dermed komme i konflikt med kulturminneloven.

Gapahuker er ofte brukt til overnatting og festlig lag og medfører forsøpling – hvem har ansvaret for opprydding? Hvordan håndteres dette andre steder?

Dersom det skal settes opp gapahuker må nasjonalparkstyre vurdere hvem som skal ha tilsyn med dem, og hvordan man kan begrense forsøpling.

Det ble diskutert litt rundt torving og torvsjåer i referansegruppa:

- Torving, torvsjåa , vil det være tillatt å sette opp en slik?
- Vil vedlikehold av gamle rester av løypestrenger tillates?
- Dette er viktig kultur (og kulturformidling) og vil øke verdien av parken.
- Moskenes og Flakstad Historielag har registrert og vedlikeholdt sjåene i området. Torvmyrene i forbindelse med Torvmuseet er tatt ut av parken.

Kommentar fra Fylkesmannen (ikke sagt på møtet):

Torving vil ikke være tillatt innenfor en evt. nasjonalpark. Torvmyrene ved Fredvang der torvmuseet demonstreres torvuttak er tatt ut av planområdet. Verneforskriften åpner ikke for å sette opp nye torvsjåer i planområdet, dette er heller ikke noe vi har fått innspill om. Når det gjelder løypestrenger regnes dette som nyere tids kulturminner. Restaurering av disse er et tiltak som krever tillatelse.

Fremmede arter

- Enkelte arter ønskes fjernet, som for eksempel lupiner. De finnes inne i Bunesfjorden og kan spre seg inn i kulturmarksenga.
- Det har vært en del hageplanter i utredningsområdet, f.eks. prakthjelm. Denne kan spre seg.

Rester av hageplanter er en del av kulturmiljøet, og vil ikke bli fjernet i første omgang. Men det er viktig med overvåkning og observasjon slik at de ikke sprer seg inn i nye områder, spesielt gjelder dette arter med stor spredningsevne som eks. lupin og prakthjelm.

Utsetting av fisk

Fylkesmannen opplyste om at det kan gis tillatelse til å sette ut fisk der dette er gjort tidligere.

Det ble kommentert fra referansegruppa at det er mange vann med utsatt fisk i området, både røyr og ørret.

Ferdsel og slitasje

1. Innspill om guiding:

- I flere områder er det stor slitasje. Det burde derfor opprettes et system hvor turoperatører må søke for å drive organisert ferdsel. Ofte er det store, utenlandske operatører som driver virksomhet i området.
- Guider må også ha kjennskap til lokale miljøer.

I Møysalen Nasjonalpark er det gitt en treårig dispensasjon for guiding opp til toppen av Møysalen. Her bruker vi fotoovervåkning for å se om slitasjen på stien øker.

Det er også knyttet farer til ferdsel om vinteren med tanke på skred og ukjente guider.

2. Innspill om slitasje:

- Det er generelt stor slitasje på ferdselsårer inn i parken.
- Lofoten friluftsråd jobber med slitasjeproblematikk.
- Lofoten Turlag – hvordan kan de brukes i dette arbeidet?

Statens Naturoppsyn (SNO) er svært dyktig på slitasjeproblematikk og tiltak, og de vil være mulig å bruke ved etablering av en nasjonalpark. SNO har blant annet leid inn sherpa fra Tibet i enkelte prosjekter, blant annet på Besseggen.

Hva med stien ned til Stokkvika (Flakstad)?

Det må vi vurdere, kom med skriftlig innspill. Det er viktig å merke hvilke deler av stien som trenger forbedring.

3. Innspill om klatring:

- Klatreområder i Kjerkfjorden er populære og har stort potensiale for verdiskaping i form av skoler/kursing osv.

Dette er utenfor planområdet og kan utvikles etter ønske.

- Ved å bolte klatreruter vil man kunne kanalisere ferdselen dit man ønsker.
- Noen av de mest attraktive klatreområdene ligger i Kjerkfjorden utenfor utredningsområdet, bortsett fra Krokhammertind og Merraflestind.

Det er flere steder som er meget attraktiv for klatring utenfor planområdet, hvor det kan tilrettelegges slik man ønsker. I en park er det ønskelig at ferdsel foregår sporløst.

4. Diskusjon om ferdselsformer som kan skade naturmiljøet:

Det kom spørsmål om hvorfor kiting kan være et problem?

Det er restriksjoner mot kiting i nasjonalparker først og fremst med tanke på vern av villrein. Dette er ikke aktuelt her, men kiting kan ha effekt på hekking av rovfugl for eksempel. Det er derfor ikke et forbud mot kiting, men kan være lurt å ta kontakt med forvaltningsmyndigheten for å høre om dette kan være søknadspliktig eller om det er områder man bør unngå.

5. Innspill om innfallsporter:

Det kom noen forslag fra referansegruppa om aktuelle innfallsporter:

- Man kan ikke gå til Ryten fra Ytresand, derfor bør også Innersand være en innfallsport
- Torsfjorden bør være en innfallsport med ekstra tilrettelegging

Vil det være stor forskjell på informasjonstavlene i de prioriterte innfallsportene sammenlignet med andre innfallsporter?

Informasjonstavlene vil være de samme ved alle innfallsportene. Ved «hovedinnfallsporter» kan det være aktuelt med tilrettelegging med parkering, toalett, søppelkasser m.m.»

Fremdriftsplan

Fylkesmannen la frem en foreløpig fremdriftsplan og det kom noen spørsmål i tilknytning til dette fremlegget:

Hvor lang er høringsperioden?

Høringsperioden er på minimum 6 uker, noe lenger dersom sommerferien er inkludert i denne.

Hva skjer dersom en av kommunene sier nei til vern?

Når vedtaket skal opp til behandling i kommunestyrene, kan vi ende opp med et resultat hvor en kommune sier «ja» til en nasjonalpark og en kommune sier «nei». Da blir det opp til Miljødirektoratet og avgjøre om det opprettes en nasjonalpark eller ikke.

Hvor lang tid tar det før et eventuelt vern vedtas?

Miljødirektoratet er som regel raske, men i departementet skal verneforslaget på en interdepartemental høring, og det er usikkert hvor lang tid dette tar.